

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 25ης Οκτωβρίου 2017*

«Αίτηση αναίρεσεως – Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Απόφαση 2007/436/ΕΚ – Οικονομική ευθύνη των κρατών μελών – Απώλεια ορισμένων εισαγωγικών δασμών – Υποχρέωση καταβολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ποσού που αντιστοιχεί στην απώλεια – Προσφυγή ακυρώσεως – Παραδεκτό – Έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Έννοια “πράξη δεκτική προσφυγής”»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-593/15 P και C-594/15 P,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις αναίρεσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκαν στις 13 Νοεμβρίου 2015,

Σλοβακική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την B. Riczióná,

αναιρεσεύουσα,

υποστηριζόμενη από τις:

Τσεχική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, J. Vlácil και T. Müller,

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την K. Stranz,

Ρουμανία, εκπροσωπούμενη από τον R.-H. Radu, καθώς και από τις M. Chicu και A. Wellman,

παρεμβαίνουσες στην αναιρετική διαδικασία,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Caeiros, A. Tokár και G.-D. Balan, καθώς και από την Z. Malůšková,

αναιρεσίβλητη,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (εισηγήτρια) και Κ. Λυκούργο, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: M. Aleksejev, διοικητικός υπάλληλος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβακική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 23ης Μαρτίου 2017,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουνίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με τις αιτήσεις αναίρεσεως, η Σλοβακική Δημοκρατία ζητεί την αναίρεση των διατάξεων του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Σεπτεμβρίου 2015, Σλοβακία κατά Επιτροπής (T-678/14, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, EU:T:2015:661), και Σλοβακία κατά Επιτροπής (T-779/14, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, EU:T:2015:655) (στο εξής, από κοινού: αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις), με τις οποίες απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες οι προσφυγές ακυρώσεως που άσκησε το κράτος μέλος αυτό κατά των αποφάσεων της γενικής διευθύνσεως προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που φέρονται να περιλαμβάνονται στο έγγραφο BUDG/B/03MV D (2014) 2351197, της 15ης Ιουλίου 2014 (στο εξής: πρώτο επίδικο έγγραφο), και στο έγγραφο BUDG/B/03MV D (2014) 3139078, της 24ης Σεπτεμβρίου 2014 (στο εξής: δεύτερο επίδικο έγγραφο) (στο εξής, από κοινού: επίδικα έγγραφα).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Η απόφαση 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 2007, L 163, σ. 17), κατήργησε, από 1ης Ιανουαρίου 2007, την απόφαση 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 2000, L 253, σ. 42).
- 3 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', της αποφάσεως 2000/597, και κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της αποφάσεως 2007/436, συνιστούν ιδίους πόρους εγγραφόμενους στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα έσοδα που προέρχονται, μεταξύ άλλων, από «δασμούς του κοινού δασμολογίου και λοιπούς δασμούς που έχουν θεσπιστεί ή θα θεσπιστούν από τα θεσμικά όργανα της [Ένωσης] επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη» (στο εξής: ίδιοι πόροι).
- 4 Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 2007/436 (ΕΕ 2000, L 130, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 105/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 36, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1150/2000), τυχόν απαίτηση της Ένωσης σχετική με ιδίους πόρους της λογίζεται βεβαιωθείσα εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώριση του ποσού και την ανακοίνωσή του στον οφειλέτη.
- 5 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1150/2000 ορίζει τα εξής:
«Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10, το ποσό των ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στο λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για το σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στον οργανισμό που έχει ορίσει.»
- 6 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, η εγγραφή διενεργείται το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκε η απαίτηση βάσει του άρθρου 2 του εν λόγω κανονισμού.

- 7 Δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000, κάθε καθυστέρηση στις εγγραφές του λογαριασμού που μνημονεύεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού συνεπάγεται, για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, την υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας.

Το ιστορικό της διαφοράς

- 8 Κατά τη διάρκεια των ετών 2006 και 2007, διάφορες εταιρίες διενήργησαν, με την ιδιότητα του κύριου υπόχρεου, τελωνειακές διασαφήσεις στη Γερμανία, με σκοπό την υπαγωγή εμπορευμάτων με προορισμό τη Σλοβακία στο καθεστώς της εξωτερικής κοινοτικής διαμετακομίσεως, το οποίο προβλέπεται στα άρθρα 91 επ. του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1).
- 9 Για τις πράξεις αυτές διαμετακομίσεως, οι σλοβακικές τελωνειακές αρχές ενημέρωσαν εμπροθέσμως και μέσω του Νέου Μηχανογραφημένου Συστήματος Διαμετακόμισης (ΝΜΣΔ) τις γερμανικές αρχές για την προσκόμιση των εμπορευμάτων στο τελωνείο προορισμού καθώς και για το αποτέλεσμα του διενεργηθέντος ελέγχου. Ως εκ τούτου, η επίμαχη διαδικασία περατώθηκε και η χρηματική εγγύηση που είχαν παράσχει οι κύριοι υπόχρεοι αποδεσμεύτηκε.
- 10 Εντούτοις, από έρευνα που διενεργήθηκε στη Σλοβακία προέκυψε ότι η ολοκλήρωση των πράξεων διαμετακομίσεως στο σλοβακικό τελωνείο προορισμού δεν ήταν νομότυπη, λόγω παράνομης εισαγωγής στοιχείων στο ΝΜΣΔ.
- 11 Με τα επίδικα έγγραφα, ο διευθυντής της διευθύνσεως «Ίδιοι πόροι και δημοσιονομικός προγραμματισμός» της γενικής διευθύνσεως προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (στο εξής: διευθυντής) υπενθύμισε ότι, με την απόφαση C(2011) 9750 τελικό, της 5ης Ιανουαρίου 2012 (φάκελος REM 03/2010), η Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος των γερμανικών αρχών, διαπίστωσε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 239 του κανονισμού 2913/92, ότι επιτρεπόταν η διαγραφή εισαγωγικών δασμών για γερμανική εταιρία που είχε διενεργήσει, με την ιδιότητα του κύριου υπόχρεου, διάφορες διασαφήσεις στο όνομα των πελατών της για τη μεταφορά, κατά τη διάρκεια των ετών 2006 και 2007, εμπορευμάτων υπό το καθεστώς εξωτερικής διαμετακομίσεως με προορισμό τη Σλοβακία. Η Επιτροπή υπογράμμισε συναφώς ότι η μη νομότυπη ολοκλήρωση των πράξεων διαμετακομίσεως οφειλόταν σε δόλιες ενέργειες οι οποίες δεν θα μπορούσαν λογικά να λάβουν χώρα χωρίς την ενεργό συμμετοχή υπαλλήλου του σλοβακικού τελωνείου προορισμού ή χωρίς την πλημμελή οργάνωση του τελωνείου αυτού, η οποία κατέστησε δυνατή την πρόσβαση τρίτου στο ΝΜΣΔ.
- 12 Ο διευθυντής επισήμανε επίσης, κατ' ουσίαν, ότι, και σε άλλες περιπτώσεις, οι γερμανικές αρχές προέβησαν, για τους ίδιους λόγους, σε διαγραφή τελωνειακών δασμών. Μεταξύ άλλων μνημονεύονται, στο πρώτο επίδικο έγγραφο, η περίπτωση μιας άλλης εταιρίας και, στο δεύτερο επίδικο έγγραφο, έξι άλλες περιπτώσεις.
- 13 Στα επίδικα έγγραφα, ο διευθυντής εξήγησε ότι, κατά την άποψη των υπηρεσιών της Επιτροπής, η Σλοβακική Δημοκρατία έφερε συναφώς την οικονομική ευθύνη, στο μέτρο κατά το οποίο η βεβαίωση εκκαθαρίσεως που περιλαμβανόταν στα έγγραφα τα οποία επιστράφηκαν στο γερμανικό τελωνείο αναχωρήσεως δεν επέτρεψε στις γερμανικές αρχές να εισπράξουν ή να ανακτήσουν τελωνειακούς δασμούς, οι οποίοι συνιστούν παραδοσιακούς ίδιους πόρους. Ο διευθυντής διευκρίνισε ότι, μολονότι η Σλοβακική Δημοκρατία δεν είχε καθήκον εισπράξεως των τυχόν οφειλόμενων τελωνειακών δασμών για την εισαγωγή στο έδαφος της Ένωσης, ένα κράτος μέλος εξακολουθεί να φέρει την οικονομική ευθύνη για την απώλεια ιδίων πόρων αν οι αρχές του ή οι εκπρόσωποί τους διαπράττουν σφάλματα ή ενεργούν δολίως.
- 14 Στη συνέχεια, ο διευθυντής υπογράμμισε ότι οι σλοβακικές αρχές δεν διασφάλισαν την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας της Ένωσης. Απόρροια της πλημμελούς αυτής εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης ήταν η απώλεια παραδοσιακών ιδίων πόρων, δεδομένου ότι οι γερμανικές

αρχές δεν εισέπραξαν τελωνειακούς δασμούς και δεν τους απέδωσαν στην Επιτροπή. Με βάση τα ανωτέρω, ο διευθυντής εκτίμησε ότι η Σλοβακική Δημοκρατία όφειλε να προβεί σε αντισταθμιστική της προκληθείσας απώλειας καταβολή προς τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Συναφώς, ο διευθυντής έκανε μνεία, κατ' αναλογία, της σκέψεως 44 της αποφάσεως της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414).

- 15 Ο διευθυντής εξήγησε, κατ' ουσίαν, ότι τυχόν άρνηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής παραδοσιακούς ίδιους πόρους είναι αντίθετη προς την αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και εντός της Ένωσης και συνιστά εμπόδιο στην ορθή λειτουργία του συστήματος των ιδίων πόρων.
- 16 Κατά συνέπεια, ο διευθυντής κάλεσε τις σλοβακικές αρχές να θέσουν στη διάθεση της Επιτροπής δύο μικτά ποσά ιδίων πόρων ύψους, αντιστοίχως, 1 602 457,33 και 1 453 723,12 ευρώ, από τα οποία θα αφαιρούνταν ποσοστό 25 % ως έξοδα εισπράξεως, το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα που έπεται της δέκατης ένατης ημέρας του δεύτερου μήνα μετά την αποστολή των επίδικων εγγράφων. Προσέθεσε ότι τυχόν καθυστέρηση θα συνεπαγόταν την υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 1150/2000.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις

- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, στις 22 Σεπτεμβρίου και στις 26 Νοεμβρίου 2014 αντιστοίχως, η Σλοβακική Δημοκρατία άσκησε προσφυγές ακυρώσεως κατά των αποφάσεων που, κατά την άποψή της, περιλαμβάνονταν στα επίδικα έγγραφα.
- 18 Με χωριστά δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, στις 5 Δεκεμβρίου 2014 και στις 12 Φεβρουαρίου 2015 αντιστοίχως, η Επιτροπή προέβαλε ενστάσεις απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991. Με τις ενστάσεις αυτές υποστήριξε ότι, σε αμφότερες τις υποθέσεις, δεν υφίστατο πράξη δεκτική προσφυγής ακυρώσεως και, στην υπόθεση T-678/14, ότι το πρώτο επίδικο έγγραφο είχε αμιγώς βεβαιωτικό χαρακτήρα.
- 19 Η Σλοβακική Δημοκρατία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί των ως άνω ενστάσεων απαραδέκτου.
- 20 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, στις 8 και στις 23 Ιανουαρίου 2015 αντιστοίχως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ρουμανία ζήτησαν να παρέμβουν υπέρ της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην υπόθεση T-678/14. Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, στις 10 Απριλίου και στις 4 Μαΐου 2015 αντιστοίχως, τα ίδια κράτη μέλη ζήτησαν να παρέμβουν υπέρ της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην υπόθεση T-779/14.
- 21 Με τις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη επί των ενστάσεων απαραδέκτου της Επιτροπής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 22 Προκειμένου να εκτιμήσει αν τα επίδικα έγγραφα συνιστούσαν πράξεις δεκτικές προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στις σκέψεις 27 έως 37 και 39 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθώς και στις σκέψεις 26 έως 36 και 38 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών όσον αφορά τη βεβαίωση των ιδίων πόρων δυνάμει των διατάξεων της αποφάσεως 2007/436 και του κανονισμού 1150/2000. Στη σκέψη 41 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στη σκέψη 40 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ελλείψει διατάξεως που να παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να εκδώσει πράξη με την οποία να υποχρεώνει κράτος μέλος να της αποδώσει ίδιους πόρους, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι τα επίδικα έγγραφα είχαν πληροφοριακό χαρακτήρα και ότι συνιστούσαν απλώς πρόσκληση προς τη Σλοβακική Δημοκρατία.

- 23 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε, στις σκέψεις 42 έως 44 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στις σκέψεις 41 έως 43 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι άποψη διατυπωθείσα από την Επιτροπή, όπως η άποψη που περιλαμβάνεται στα έγγραφα αυτά, δεν δεσμεύει τις εθνικές αρχές και, στις σκέψεις 45 έως 47 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθώς και στις σκέψεις 44 έως 46 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι η άποψη αυτή, όπως εξάλλου και η αιτιολογημένη γνώμη που διατυπώνεται στο προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, δεν συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής.
- 24 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Ειδικότερα, στις σκέψεις 54 και 55 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στις σκέψεις 53 και 54 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, απέρριψε ως αλυσιτελή τα επιχειρήματα κατά τα οποία η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της σχετικής νομοθεσίας, τα επίδικα έγγραφα στερούνταν νόμιμης βάσεως ή τα αναγραφόμενα σε αυτά ποσά δεν μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως «ίδιοι πόροι», με το σκεπτικό ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούσαν την ουσιαστική νομιμότητα του περιεχομένου των εν λόγω εγγράφων. Επίσης, στις σκέψεις 56 έως 59 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στις σκέψεις 55 έως 58 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, το Γενικό Δικαστήριο απάντησε στα επιχειρήματα περί της πληρότητας του συστήματος ενδίκων βοηθημάτων, περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και περί του επείγοντος χαρακτήρα της συγκεκριμένης περιπτώσεως, ιδίως λόγω του κινδύνου σωρεύσεως σημαντικών τόκων υπερημερίας.
- 25 Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, το Γενικό Δικαστήριο δέχτηκε τις ενστάσεις απαραδέκτου της Επιτροπής και απέρριψε τις προσφυγές της Σλοβακικής Δημοκρατίας ως απαραδέκτες, επειδή αυτές είχαν ασκηθεί κατά πράξεων που δεν ήταν δεκτικές προσφυγής, χωρίς να εξετάσει τις αιτήσεις παρεμβάσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Ρουμανίας.

Τα αιτήματα των διαδίκων στην αναιρετική δίκη και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 26 Με τις αιτήσεις αναιρέσεως, η Σλοβακική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει, στο σύνολό τους, τις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις·
 - να αποφανθεί επί του παραδεκτού των προσφυγών και να αναπέμψει τις υποθέσεις στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί του βασίμου των προσφυγών ή, επικουρικώς, να αναπέμψει τις υποθέσεις στο Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί του παραδεκτού και του βασίμου των προσφυγών, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 27 Με το υπόμνημά της επί των αιτήσεων αναιρέσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει τις αιτήσεις αναιρέσεως και
 - να καταδικάσει τη Σλοβακική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.
- 28 Με τα υπομνήματα παρεμβάσεως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ρουμανία ζητούν, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να δεχτεί τις αιτήσεις αναιρέσεως.
- 29 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 12ης Ιανουαρίου 2016, αποφασίστηκε η συνεκδίκηση των υποθέσεων C-593/15 P και C-594/15 P προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί των αιτήσεων αναίρεσεως

- 30 Προς στήριξη των αιτήσεων αναίρεσεως, η Σλοβακική Δημοκρατία προβάλλει δύο λόγους εκ των οποίων ο πρώτος αφορά πλάνη περί το δίκαιο και ο δεύτερος, που προβάλλεται επικουρικός, αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που υπέχει το Γενικό Δικαστήριο.

Επί του πρώτου λόγου αναίρεσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 31 Με τον πρώτο λόγο αναίρεσεως, η Σλοβακική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της νομικής φύσεως και των αποτελεσμάτων των επίδικων εγγράφων. Ο λόγος αυτός περιλαμβάνει τρεις δέσμες επιχειρημάτων.
- 32 Κατά πρώτο λόγο, η Σλοβακική Δημοκρατία υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη ως προς τη νομική φύση των ζητούμενων με τα επίδικα έγγραφα ποσών χαρακτηρίζοντάς τα, τουλάχιστον εμμέσως, ως «ίδιους πόρους» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2007/436. Κατά τον τρόπο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων και της νομολογίας περί ιδίων πόρων, προκειμένου να αποφανθεί επί των εξουσιών της Επιτροπής προς λήψη αποφάσεων. Επιπλέον, στο μέτρο που ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός των ποσών αυτών ασκούσε επιρροή στην εκτίμηση του παραδεκτού των προσφυγών, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον, στις σκέψεις 54 και 55 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως καθώς και στις σκέψεις 53 και 54 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, αρκέστηκε να κρίνει ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε συναφώς ενώπιόν του η Σλοβακική Δημοκρατία αφορούσαν την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως.
- 33 Εν πάση περιπτώσει, η νομολογία που μνημόνευσε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 28 έως 34 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στις σκέψεις 27 έως 33 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως στερείται σημασίας για τη συγκεκριμένη περίπτωση, δεδομένου ότι απαριθμεί τις σχετικές με τους ίδιους πόρους υποχρεώσεις των κρατών μελών στις διμερείς σχέσεις μεταξύ Επιτροπής και κράτους μέλους που έχει καθήκον αποδόσεως τέτοιων πόρων. Ειδικότερα, στις υπό κρίση υποθέσεις υφίσταται τριμερής σχέση μεταξύ της Επιτροπής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ως κράτους μέλους που είχε καθήκον αποδόσεως ιδίων πόρων, καθώς και της Σλοβακικής Δημοκρατίας η οποία δεν είχε καθήκον αποδόσεως των εν λόγω πόρων.
- 34 Στις παρατηρήσεις της επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως, η Σλοβακική Δημοκρατία υπογραμμίζει επίσης την έλλειψη ασφάλειας δικαίου και τον κίνδυνο επελεύσεως σοβαρών οικονομικών συνεπειών λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με τη νομική βάση της προβαλλόμενης υποχρέωσης προς απόδοση των ζητούμενων ποσών. Η Σλοβακική Δημοκρατία αμφισβητεί αυτή καθεαυτήν την ύπαρξη της εν λόγω υποχρέωσης στο δίκαιο της Ένωσης. Δεδομένου ότι, με τα επίδικα έγγραφα, η Επιτροπή καθόρισε ορισμένη υποχρέωση και συγκεκριμένες συνέπειες που δεν προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, τα έγγραφα αυτά παράγουν σαφώς έννομα αποτελέσματα που επηρεάζουν τα συμφέροντά της. Εν πάση περιπτώσει, θα ήταν χρήσιμο το Δικαστήριο να διευκρινίσει τα σχετικά με τη νομική βάση ζητήματα στις υπό κρίση υποθέσεις.
- 35 Κατά δεύτερο λόγο, η Σλοβακική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον, στη σκέψη 41 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στη σκέψη 40 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, κατ' ουσίαν δέχτηκε ότι το κριτήριο της εξουσίας του εκδόντος την προσβαλλόμενη πράξη οργάνου αποτελεί προϋπόθεση εκ των ων ουκ άνευ για την ύπαρξη πράξεως δεκτικής προσφυγής. Βεβαίως, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 55 της αποφάσεως της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής (C-31/13 P, EU:C:2014:70), ότι τα αποτελέσματα ορισμένης πράξεως πρέπει να εκτιμώνται επίσης με γνώμονα τις εξουσίες του εκδόντος

θεσμικού οργάνου. Εντούτοις, η νομολογία αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι η έλλειψη σχετικής εξουσίας έχει ως αναπόφευκτη συνέπεια η πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης να μην μπορεί σε καμία περίπτωση να συνιστά πράξη παράγουσα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα και δεκτική προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Μια τέτοια ερμηνεία θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου τον λόγο ακυρώσεως που αφορά την αναρμοδιότητα του εκδόντος την πράξη οργάνου.

- 36 Κατά τρίτο λόγο, η Σλοβακική Δημοκρατία φρονεί ότι, σε αντίθεση με όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 59 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στη σκέψη 58 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η δυνατότητά της να προβεί σε καταβολή υπό όρους δεν είναι δυνατόν να καλύψει την ανεπάρκεια της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας και της προσβάσεως στη δικαιοσύνη ούτε να αντιμετωπίσει την επείγουσα κατάσταση σε μια περίπτωση όπως αυτή των υπό κρίση υποθέσεων. Ειδικότερα, τυχόν απαράδεκτο των προσφυγών που άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου θα είχε μη ανεκτά αρνητικά αποτελέσματα για τη Σλοβακική Δημοκρατία, δεδομένου ότι ο μόνος τρόπος για να αμφισβητήσει τις αξιώσεις της Επιτροπής θα ήταν στο πλαίσιο ενδεχόμενης προσφυγής λόγω παραβάσεως και, ως εκ τούτου, θα διέτρεχε τον κίνδυνο να καταβάλει υψηλούς τόκους υπερημερίας. Επομένως, η προτεινόμενη καταβολή ποσών υπό όρους, η οποία δεν προβλέπεται από καμία νομική πράξη της Ένωσης και της οποίας η επιστροφή δεν διασφαλίζεται από τη νομολογία, ουδόλως της εξασφαλίζει πρόσβαση στη δικαιοσύνη.
- 37 Η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο του συνόλου των επιχειρημάτων αυτών και φρονεί ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 38 Κατά πρώτο λόγο, το θεσμικό όργανο αυτό υποστηρίζει ότι τα επιχειρήματα σχετικά με τη νομική φύση των ζητούμενων ποσών, την καταβολή τους από τη Σλοβακική Δημοκρατία καθώς και την ύπαρξη υποχρέωσης του κράτους μέλους αυτού να τα θέσει στη διάθεση της Επιτροπής αφορούν την εκτίμηση του βασίμου των προσφυγών και όχι του παραδεκτού τους. Όσον αφορά την εκτίμηση του παραδεκτού, η Επιτροπή φρονεί ότι το Γενικό Δικαστήριο, συμφώνως προς τη νομολογία, εξέτασε το περιεχόμενο των επίδικων εγγράφων και ορθώς έκρινε ότι, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου αυτού, τα εν λόγω έγγραφα περιλαμβάνουν απλώς πρόσκληση προς τη Σλοβακική Δημοκρατία να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής ίδιους πόρους, πράγμα το οποίο δεν αμφισβήτησε ούτε η Σλοβακική Δημοκρατία ούτε τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη. Επομένως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τις προσφυγές υπό το πρίσμα των ισχυουσών διατάξεων και της νομολογίας περί ιδίων πόρων.
- 39 Στο πλαίσιο αυτό, αφενός, δεν αμφισβητείται ότι τα επίμαχα ποσά συνιστούν τελωνειακούς δασμούς και, ως εκ τούτου, παραδοσιακούς ίδιους πόρους. Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο, εξετάζοντας τις εν λόγω διατάξεις κατά την εκτίμηση του παραδεκτού, ουδόλως διατύπωσε κρίση ως προς την τυχόν υποχρέωση της Σλοβακικής Δημοκρατίας να θέσει τα ποσά αυτά στη διάθεση της Επιτροπής. Από το σύνολο των ιδίων διατάξεων, όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία, καθώς και από τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία λόγω παραβάσεως προκύπτει ότι στην Επιτροπή δεν έχει ανατεθεί αρμοδιότητα για τον δεσμευτικό καθορισμό του ποσού των ιδίων πόρων, για τον ορισμό της προθεσμίας καταβολής τους και για την επιβολή τόκων υπερημερίας.
- 40 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή φρονεί ότι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι τα επίδικα έγγραφα δεν αφορούν την καταβολή ιδίων πόρων, τα έγγραφα αυτά δεν δύνανται ως εκ της φύσεώς τους να παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα. Ειδικότερα, για την έκδοση τέτοιας δεσμευτικής νομικής πράξεως, δεν προσδιορίστηκε καμία νομική βάση.
- 41 Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, στις υπό κρίση υποθέσεις, η εκτίμηση της εκτάσεως των εξουσιών της εντάσσεται στο πλαίσιο μιας περίπλοκης εξετάσεως, σκοπός της οποίας είναι να προσδιοριστεί αν τα επίδικα έγγραφα, με γνώμονα τη φύση τους, το πλαίσιο καταρτίσεώς τους και τις εξουσίες του συντάκτη τους, είναι δεκτικά προσφυγής. Κατά την Επιτροπή, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, των πράξεων οι οποίες παράγουν έννομα

αποτελέσματα και έχουν εκδοθεί από αναρμόδιο θεσμικό όργανο και, αφετέρου, των πράξεων οι οποίες δεν παράγουν τέτοια αποτελέσματα και κατά των οποίων δεν χωρεί, επομένως, προσφυγή ακυρώσεως.

- 42 Κατά τρίτο λόγο, η Επιτροπή φρονεί ότι από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το σύστημα των ιδίων πόρων προκύπτει αναπόφευκτα ότι το θεσμικό όργανο αυτό δεν έχει αρμοδιότητα προς έκδοση δεσμευτικών αποφάσεων στον εν λόγω τομέα. Επομένως, η έλλειψη αρμοδιότητας δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς ματαιώση του δικαιώματος της Σλοβακικής Δημοκρατίας σε αποτελεσματική δικαστική προστασία. Το ίδιο ισχύει και για την υποχρέωση του κράτους μέλους αυτού να καταβάλει τόκους υπερημερίας, η οποία απορρέει ευθέως από το άρθρο 11 του κανονισμού 1150/2000. Εξάλλου, η καταβολή υπό όρους έχει σκοπό όχι να διασφαλίσει το δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, αλλά να ελαττώσει το ενδεχόμενο οικονομικό βάρος που μπορεί να συνεπάγεται για ορισμένο κράτος μέλος η υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας. Επιπροσθέτως, ο κίνδυνος γενέσεως τόκων υπερημερίας συνδέεται με τη μη τήρηση της υποχρέωσης προς απόδοση των ιδίων πόρων και όχι με τα επίδικα έγγραφα, τα οποία απλώς περιλαμβάνουν σχετική πρόσκληση.
- 43 Επιπλέον, η έλλειψη αρμοδιότητας για την έκδοση δεσμευτικών αποφάσεων στον τομέα των ιδίων πόρων επιβεβαιώνεται από την απόρριψη εκ μέρους του Συμβουλίου προτάσεως για την τροποποίηση του άρθρου 17 του κανονισμού 1150/2000, η οποία θα ανέθετε στην Επιτροπή την εξουσία να εξετάζει την υπόθεση και να εκδίδει δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, εφόσον το ποσό των βεβαιωθέντων δασμών υπερέβαινε τα 50 000 ευρώ.
- 44 Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι προσφυγή ακυρώσεως μπορεί να ασκηθεί μόνο όταν η ένδικη διαφορά αφορά το κύρος πράξεως που παράγει έννομα αποτελέσματα. Αντιθέτως, αν αντικείμενο της διαφοράς είναι η ύπαρξη υποχρέωσης κράτους μέλους απορρέουσας από το δίκαιο της Ένωσης, το μόνο μέσο έννομης προστασίας είναι η προσφυγή λόγω παραβάσεως. Ειδικότερα, οι Συνθήκες δεν προβλέπουν καμία διαδικασία που να μπορεί να κινηθεί από κράτος μέλος προκειμένου να προσδιοριστεί αν το κράτος αυτό ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του δικαίου της Ένωσης.
- 45 Η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ρουμανία φρονούν ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτός.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 46 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι αποτελούν «πράξεις δεκτικές προσφυγής», κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, όλες οι πράξεις που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ανεξαρτήτως του είδους τους ή του τύπου τον οποίο έχουν περιβληθεί, και οι οποίες αποσκοπούν στην παραγωγή δεσμευτικών έννομων αποτελεσμάτων (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 47 Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση επάγεται τέτοια αποτελέσματα, σημασία έχει η ουσία της πράξεως (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2000, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, C-147/96, EU:C:2000:335, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να εκτιμώνται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων όπως το περιεχόμενο της πράξεως, λαμβανομένων ενδεχομένως υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εκδόθηκε καθώς και των εξουσιών του οργάνου που την εξέδωσε (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 48 Στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο απεφάνθη επί των ενστάσεων απαραδέκτου της Επιτροπής χωρίς να εισέλθει στην ουσία των υποθέσεων. Όπως εκτέθηκε στις σκέψεις 22 και 23 της παρούσας αποφάσεως, κατόπιν εξετάσεως της κατανομής εξουσιών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών στον τομέα της βεβαιώσεως των ιδίων πόρων δυνάμει των διατάξεων της αποφάσεως

2007/436 και του κανονισμού 1150/2000, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 41 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στη σκέψη 40 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ελλείπει διατάξεως που να παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να εκδώσει πράξη με την οποία να υποχρεώνει κράτος μέλος να της αποδώσει ίδιους πόρους, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι τα επίδικα έγγραφα είχαν πληροφοριακό χαρακτήρα και ότι συνιστούσαν απλώς πρόσκληση προς τη Σλοβακική Δημοκρατία.

- 49 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι άποψη διατυπωθείσα από την Επιτροπή, όπως η άποψη που περιλαμβάνεται στα έγγραφα αυτά, δεν δεσμεύει τις εθνικές αρχές και δεν συνιστά, όπως εξάλλου και η αιτιολογημένη γνώμη που διατυπώνεται στο προ της ασκήσεως της προσφυγής στάδιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, πράξη δεκτική προσφυγής.
- 50 Αφενός, προφανώς μεν το Γενικό Δικαστήριο, για να εκτιμήσει κατά πόσον τα επίδικα έγγραφα αποτελούν πράξεις δεκτικές προσφυγής, στηρίχτηκε, κατά βάση, σε εξέταση των εξουσιών της Επιτροπής βάσει των διατάξεων της αποφάσεως 2007/436 και του κανονισμού 1150/2000. Με τον τρόπο όμως αυτό, το Γενικό Δικαστήριο, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζει η Σλοβακική Δημοκρατία, δεν εκτίμησε τη νομική φύση των ζητούμενων ποσών ούτε τα χαρακτήρισε ως «ίδιους πόρους».
- 51 Πράγματι, στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, το Γενικό Δικαστήριο περιορίστηκε να εκθέσει, κατά τρόπο γενικό, τις υποχρεώσεις και τις εξουσίες που έχουν αντιστοίχως τα κράτη μέλη και η Επιτροπή στον τομέα των ιδίων πόρων της Ένωσης. Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 4 έως 10 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και τις σκέψεις 4 έως 10 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, τα επίδικα έγγραφα που εξέδωσε η Επιτροπή αφορούσαν αυτόν ακριβώς τον τομέα, το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, να εκτιμήσει τις εν λόγω υποχρεώσεις και εξουσίες υπό το πρίσμα της νομοθεσίας περί ιδίων πόρων, προκειμένου να εξετάσει αποκλειστικώς και μόνο αν τα εν λόγω έγγραφα αποτελούσαν πράξεις δεκτικές προσφυγής, ανεξαρτήτως του ουσιαστικού ζητήματος της εφαρμογής ή μη της νομοθεσίας αυτής στη συγκεκριμένη περίπτωση και του χαρακτηρισμού των επίμαχων ποσών.
- 52 Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, στη σκέψη 55 της πρώτης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως και στη σκέψη 54 της δεύτερης αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ως αλυσιτελή τα επιχειρήματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας σχετικά με την ουσιαστική νομιμότητα του περιεχομένου των επίδικων εγγράφων.
- 53 Αφετέρου, θα πρέπει, αντιθέτως, να παρατηρηθεί ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Σλοβακική Δημοκρατία, το Γενικό Δικαστήριο περιορίστηκε στην εξέταση των εξουσιών του εκδόντος την πράξη οργάνου, παραλείποντας εντελώς να εξετάσει αυτό καθεαυτό το περιεχόμενο των επίδικων εγγράφων, σε αντίθεση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως.
- 54 Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.
- 55 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σε περίπτωση κατά την οποία το σκεπτικό αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου ενέχει παραβίαση του δικαιού της Ένωσης, πλην όμως το διατακτικό της είναι ορθό για άλλους νομικούς λόγους, το γεγονός αυτό δεν δύναται να οδηγήσει στην αναίρεση της οικείας αποφάσεως ή διατάξεως, αλλά χωρεί αντικατάσταση της αιτιολογίας της (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 150, καθώς και της 5ης Μαρτίου 2015, Επιτροπή κ.λπ. κατά Versalis κ.λπ., C-93/13 P και C-123/13 P, EU:C:2015:150, σκέψη 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 56 Η περίπτωση αυτή συντρέχει εν προκειμένω.

- 57 Με βάση τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 46 και 47 της παρούσας αποφάσεως, από την εξέταση του περιεχομένου των επίδικων εγγράφων και λαμβανομένων υπόψη του πλαισίου της καταρτίσεώς τους και των εξουσιών της Επιτροπής προκύπτει, πράγματι, ότι τα έγγραφα αυτά δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «πράξεις δεκτικές προσφυγής».
- 58 Πρώτον, όσον αφορά το περιεχόμενο των εν λόγω εγγράφων, επισημαίνεται ότι, σε αυτά, ο διευθυντής, μετά από υπόμνηση των επίμαχων πραγματικών περιστατικών, διατύπωσε την άποψη της διευθύνσεως αυτής κατά την οποία η Σλοβακική Δημοκρατία έφερε την οικονομική ευθύνη για τις απώλειες ιδίων πόρων που προκλήθηκαν στη Γερμανία. Εκτίμησε ότι η Σλοβακική Δημοκρατία όφειλε να αντισταθμίσει τις απώλειες αυτές και ότι τυχόν άρνησή της να θέσει τα επίμαχα ποσά στη διάθεση της Επιτροπής θα συνεπαγόταν παραβίαση της αρχής της ελικρινούς συνεργασίας και θα διακύβευε την ορθή λειτουργία του συστήματος των ιδίων πόρων. Βάσει των στοιχείων αυτών, ο διευθυντής κάλεσε τη Σλοβακική Δημοκρατία να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής τα ποσά που αντιστοιχούσαν στις επίμαχες απώλειες και διευκρίνισε ότι η μη καταβολή τους εντός της ταχθείσας με τα ίδια έγγραφα προθεσμίας θα συνεπαγόταν υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού 1150/2000.
- 59 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, με τα επίδικα έγγραφα, η Επιτροπή εξέθεσε, ουσιαστικά, στη Σλοβακική Δημοκρατία την άποψή της αναφορικά με τις ένομες συνέπειες που επάγονταν οι απώλειες ιδίων πόρων στη Γερμανία και με τις υποχρεώσεις που, κατ' αυτήν, απέρρεαν από τις απώλειες αυτές για τη Σλοβακική Δημοκρατία. Στηριζόμενη στην άποψη αυτή, η Επιτροπή κάλεσε το κράτος μέλος αυτό να θέσει τα επίμαχα ποσά στη διάθεσή της.
- 60 Πρέπει όμως να γίνει δεκτό ότι ούτε η έκθεση μιας απλής νομικής απόψεως ούτε η απλή πρόσκληση να τεθούν τα επίμαχα ποσά στη διάθεση της Επιτροπής δύνανται ως εκ της φύσεώς τους να παράγουν έννομα αποτελέσματα.
- 61 Από το γεγονός και μόνο ότι τα επίδικα έγγραφα τάσσουν ορισμένη προθεσμία για να τεθούν τα επίμαχα ποσά στη διάθεση της Επιτροπής, διευκρινίζοντας ότι τυχόν καθυστέρηση συνεπάγεται την υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας, δεν είναι δυνατό να συναχθεί, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού περιεχομένου των εγγράφων αυτών, ότι πρόθεση της Επιτροπής δεν ήταν να διατυπώσει την άποψή της, αλλά να εκδώσει πράξεις με δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, να προσδώσει στα εν λόγω έγγραφα τον χαρακτήρα πράξεων δεκτικών προσφυγής.
- 62 Δεύτερον, όσον αφορά το πλαίσιο καταρτίσεως των επίδικων εγγράφων, διευκρινίζεται ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή, χωρίς να αντικρουστεί ως προς το σημείο αυτό από τη Σλοβακική Δημοκρατία ούτε από τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη, παρατήρησε ότι η αποστολή εγγράφων, όπως τα επίδικα έγγραφα, αποτελούσε πάγια πρακτική του θεσμικού οργάνου αυτού και αποσκοπούσε στην έναρξη ανεπίσημων συζητήσεων με αντικείμενο την τήρηση του δικαίου της Ένωσης από ορισμένο κράτος μέλος, τις οποίες θα μπορούσε ενδεχομένως να ακολουθήσει η κίνηση του προ της ασκήσεως της προσφυγής σταδίου της διαδικασίας λόγω παραβάσεως. Τα επίδικα έγγραφα εντάσσονται σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, καθόσον εκθέτουν σαφώς τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή φρονεί ότι η Σλοβακική Δημοκρατία ενδέχεται να μην τήρησε τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης. Εξάλλου, όπως σαφώς προκύπτει από τα δικόγραφα των προσφυγών που κατέθεσε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Σλοβακική Δημοκρατία είχε γνώση του πλαισίου αυτού, ενώ η πρόθεση της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία ανεπίσημων επαφών έγινε πλήρως κατανοητή.
- 63 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει διακριτική ευχέρεια ως προς την κίνηση διαδικασίας λόγω παραβάσεως, η αιτιολογημένη γνώμη δεν δύναται να παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-191/95, EU:C:1998:441, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Το ίδιο ισχύει κατά

μείζονα λόγο για έγγραφα, όπως τα επίδικα έγγραφα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως απλή ανεπίσημη επαφή που προηγείται του προ της ασκήσεως της προσφυγής σταδίου της διαδικασίας λόγω παραβάσεως.

- 64 Τρίτον, όσον αφορά τις εξουσίες της Επιτροπής, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι, εν πάση περιπτώσει, το θεσμικό όργανο αυτό δεν έχει καμία αρμοδιότητα για την έκδοση δεσμευτικών πράξεων που να επιβάλουν σε κράτος μέλος την υποχρέωση να θέτει στη διάθεσή του ποσά, όπως τα επίμαχα στις υπό κρίση υποθέσεις. Πράγματι, αφενός, ακόμη και αν υποθεθεί ότι, όπως παρατηρεί η Σλοβακική Δημοκρατία, τα ποσά αυτά μπορούν να χαρακτηριστούν ως «ίδιοι πόροι», η Επιτροπή επισήμανε ενώπιον του Δικαστηρίου ότι δεν ήταν δυνατός ο προσδιορισμός οποιασδήποτε νομικής βάσεως για την έκδοση δεσμευτικής πράξεως. Αφετέρου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι, σε αντίθεση με τα επιχειρήματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας, τα εν λόγω ποσά πρέπει να χαρακτηριστούν ως «ίδιοι πόροι», παρατηρείται ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν αντέκρουσε την επιχειρηματολογία της Επιτροπής κατά την οποία ούτε η απόφαση 2007/436 ούτε ο κανονισμός 1150/2000 αναθέτουν σε αυτή εξουσία προς λήψη αποφάσεων.
- 65 Από το σύνολο των ανωτέρω εκτιμήσεων συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα επίδικα έγγραφα δεν συνιστούν «πράξεις δεκτικής προσφυγής» κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί το ουσιαστικό ζήτημα της εφαρμογής ή μη, εν προκειμένω, της αποφάσεως 2007/436 και του κανονισμού 1150/2000 και του νομικού χαρακτηρισμού των ζητούμενων ποσών.
- 66 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από τα επιχειρήματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας περί δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, περί άσκοπης χρονικής παρατάσεως της διαφοράς της με την Επιτροπή και περί κινδύνου επιβολής τόκων υπερημερίας. Πράγματι, μολονότι η σχετική με την παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων προϋπόθεση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, όπως αυτό κατοχυρώνεται με το άρθρο 47, πρώτο εδάφιο, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρκεί η υπόμνηση ότι με το δικαίωμα αυτό δεν επιδιώκεται η τροποποίηση του συστήματος δικαστικού ελέγχου που προβλέπουν οι Συνθήκες, και ειδικότερα των κανόνων που διέπουν το παραδεκτό των ενδίκων βοηθημάτων που ασκούνται απευθείας ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης, όπως άλλωστε συνάγεται και από τις επεξηγήσεις σχετικά με το άρθρο αυτό, οι οποίες πρέπει, όπως ορίζουν το άρθρο 6, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ και το άρθρο 52, παράγραφος 7, του Χάρτη, να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της ερμηνείας του (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, σκέψη 97 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επομένως, η ερμηνεία της έννοιας «πράξη δεκτική προσφυγής» υπό το πρίσμα του προαναφερθέντος άρθρου 47 δεν επιτρέπεται να καταλήγει σε αποκλεισμό της εφαρμογής της ως άνω προϋποθέσεως, διότι άλλως θα συνέτρεχε υπέρβαση των αρμοδιοτήτων που απονέμονται από τη Συνθήκη στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης [βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, *Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής*, C-131/03 P, EU:C:2006:541, σκέψη 81, καθώς και διάταξη της 14ης Μαΐου 2012, *Sepracor Pharmaceuticals (Ireland) κατά Επιτροπής*, C-477/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:292, σκέψη 54].
- 67 Επομένως, το διατακτικό των αναιρεσιβαλλομένων διατάξεων, καθόσον απορρίπτει ως απαράδεκτες τις προσφυγές της Σλοβακικής Δημοκρατίας, είναι ορθό, με συνέπεια ο πρώτος λόγος αναιρέσεως να πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 68 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως τον οποίο προβάλλει επικουρικός, η Σλοβακική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν τήρησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων ή διατάξεων του.
- 69 Κατά πρώτο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως αιτιολόγησε το συμπέρασμα κατά το οποίο τα ζητούμενα ποσά συνιστούν ίδιους πόρους. Το τμήμα του σκεπτικού στο οποίο στηριζόταν το ως άνω συμπέρασμα είχε ιδιαίτερη σημασία στις υπό κρίση υποθέσεις δεδομένου, αφενός, ότι το συμπέρασμα αυτό αποτελεί τη βάση στην οποία στηρίχθηκε η, επίσης εσφαλμένη, εκτίμηση του παραδεκτού των προσφυγών από το Γενικό Δικαστήριο και, αφετέρου, ότι ο χαρακτηρισμός των εν λόγω ποσών ως «ιδίων πόρων» αμφισβητήθηκε από τη Σλοβακική Δημοκρατία στο πλαίσιο των παρατηρήσεων που υπέβαλε επί των ενστάσεων απαραδέκτου. Ομοίως, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι, σε αντίθεση με όσα υποστήριζε η Σλοβακική Δημοκρατία, η νομολογία που αφορά τις σχετικές με τους ίδιους πόρους υποχρεώσεις των κρατών μελών επί διμερών σχέσεων ισχύει και για τις τριμερείς σχέσεις, όπως η επίμαχη στη συγκεκριμένη περίπτωση σχέση.
- 70 Κατά δεύτερο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε να αιτιολογήσει το συμπέρασμα κατά το οποίο ο μηχανισμός της υπό όρους καταβολής μπορεί να αποτελέσει λύση στο περίπλοκο ζήτημα της προσβάσεως στη δικαιοσύνη και στην αντιμετώπιση της επείγουσας καταστάσεως στις υπό κρίση υποθέσεις.
- 71 Κατά τρίτο λόγο, η Σλοβακική Δημοκρατία παρατηρεί ότι η αιτιολογία των αναιρεσιβαλλομένων διατάξεων είναι σχεδόν πανομοιότυπη με την αιτιολογία πολλών διατάξεων που εξέδωσε το Γενικό Δικαστήριο την ίδια ημέρα, μολοντί αυτές αφορούσαν διαφορετικά πραγματικά περιστατικά. Η Σλοβακική Δημοκρατία μνημονεύει ειδικότερα τη διάταξη της 14ης Σεπτεμβρίου 2015, Σλοβενία κατά Επιτροπής (T-585/14, EU:T:2015:662), η οποία, κατά την άποψή της, αφορούσε περίπτωση απώλειας παραδοσιακών ιδίων πόρων λόγω χορηγήσεως πιστοποιητικού εισαγωγής ζάχαρης και, σε αντίθεση με τις υπό κρίση υποθέσεις, εντασσόταν στο πλαίσιο διμερούς σχέσεως μεταξύ του κράτους μέλους και της Επιτροπής.
- 72 Η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο του συνόλου των επιχειρημάτων αυτών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 73 Υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως των δικαστικών αποφάσεων απορρέει από το άρθρο 36 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο έχει εφαρμογή επί του Γενικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 53, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού, και από το άρθρο 117 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Κατά πάγια νομολογία, από το σκεπτικό μιας αποφάσεως πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου, ώστε να μπορούν οι μεν ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους της αποφάσεώς του, το δε Δικαστήριο να ασκεί τον δικαστικό του έλεγχο (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, *Mitteldeutsche Flughafen και Flughafen Leipzig-Halle* κατά Επιτροπής, C-288/11 P, EU:C:2012:821, σκέψη 83 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 74 Εξάλλου, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υποχρεούται να παραθέτει αιτιολογία που να ακολουθεί σε όλη τους την έκταση και έναν προς έναν όλους τους συλλογισμούς που διατύπωσαν οι διάδικοι. Αρκεί η αιτιολογία να παρέχει στους μεν ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτά τα επιχειρήματά τους, στο δε Δικαστήριο επαρκή στοιχεία για την άσκηση του εκ μέρους του δικαστικού

ελέγχου (βλ., μεταξύ άλλων, υπ' αυτή την έννοια, διάταξη της 12ης Ιουλίου 2016, Pérez Gutiérrez κατά Επιτροπής, C-604/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:545, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 75 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο εξέθεσε σαφώς, στις αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις, τους λόγους για τους οποίους συνήγαγε ότι τα επίδικα έγγραφα δεν μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Από την εξέταση του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προβάλλει η Σλοβακική Δημοκρατία προκύπτει ότι το σκεπτικό των διατάξεων αυτών παρέσχε στο εν λόγω κράτος μέλος τη δυνατότητα να κατανοήσει τη συλλογιστική στην οποία στηρίχτηκε η διαπίστωση του απαραδέκτου και να αμφισβητήσει τη βασιμότητά της καθώς και ότι το σκεπτικό αυτό παρέσχε στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του.
- 76 Από τα ανωτέρω έπεται ότι οι αναιρεσιβαλλόμενες διατάξεις δεν ενέχουν παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.
- 77 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από τα επιχειρήματα που προβάλλει η Σλοβακική Δημοκρατία.
- 78 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα του κράτους μέλους αυτού ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι μπορούσε να εφαρμόσει την απόφαση 2007/436 και τον κανονισμό 1150/2000 προκειμένου να εκτιμήσει αν τα επίδικα έγγραφα συνιστούσαν πράξεις δεκτικές προσφυγής, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο απάντησε στα ενώπιόν του προβληθέντα επιχειρήματα περί μη εφαρμογής των ως άνω νομικών πράξεων, εκτιμώντας ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούσαν την εξέταση του βασίμου των προσφυγών.
- 79 Δεύτερον, υπό τις συνθήκες αυτές, άνευ σημασίας είναι επίσης το γεγονός, αν υποθεθεί αποδεδειγμένο, ότι η αιτιολογία των αναιρεσιβαλλομένων διατάξεων είναι σχεδόν πανομοιότυπη με αυτή διατάξεων που εκδόθηκαν σε άλλες υποθέσεις με διαφορετικά πραγματικά περιστατικά.
- 80 Τρίτον, υπενθυμίζοντας ορθώς ότι μολονότι η σχετική με την παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων προϋπόθεση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, εντούτοις η ερμηνεία αυτή δεν επιτρέπεται να καταλήγει σε αποκλεισμό της εφαρμογής της εν λόγω προϋποθέσεως, διότι άλλως θα συνέτρεχε υπέρβαση των αρμοδιοτήτων που απονέμονται από τη Συνθήκη στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης, το Γενικό Δικαστήριο απάντησε επαρκώς κατά νόμο στα επιχειρήματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας περί ανεπαρκούς αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας δεδομένου του φερόμενου ως επείγοντος χαρακτήρα της συγκεκριμένης περιπτώσεως.
- 81 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως και, κατά συνέπεια, οι αιτήσεις αναιρέσεως στο σύνολό τους πρέπει να απορριφθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 82 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρξει σχετικό αίτημα.
- 83 Δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει ζητήσει την καταδίκη της Σλοβακικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και αυτή ηττήθηκε, οφείλει, αφενός, να φέρει τα δικαστικά έξοδά της και, αφετέρου, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής.
- 84 Το άρθρο 140, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, που επίσης εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού αυτού, προβλέπει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

85 Κατά συνέπεια, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ρουμανία φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναίρεσως.
- 2) Η Σλοβακική Δημοκρατία φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- 3) Η Τσεχική Δημοκρατία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η Ρουμανία φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)